

A SZÁSZVÁROSI EV. REF. KUN-COLLEGIUM ÚJ ÉPÜLETE.

Sz. 274—1906.

Felhívás

a gróf Kun Kocsárd és Kuun Géza szobrai ügyében.

NEGYSZÁZ ÉV ÓTA Magyarországon majdnem minden tudományos és közművelődési, egyházi és közgazdasági intézmény társadalmi úton jött létre. Egyesek munkája és áldozatkészsége tartotta fenn a nemzetet és szolgáltatta a fegyvereket a politikai szabadsághoz is. E tekintetben a nagy férfiak hosszú sorozatához méltóan csatlakozik a két osdolai Kun gróf, Kocsárd és Géza, e Dioscur-pár, kiknek élete és működése áldás, eredmény és tanulság a magyarságra nézve. Mindketten a nemzeti király Szapolyai János leghűségesebb fővezére, a csatatéren elhalt I. Kun Kocsárd ivadéka gyanánt, a nemzeti fejedelmek szolgálatában érdemesült ősök hosszú sorozata után, a kurucz erkölcsök fentartói az új idők szellemében és szükségéhez képest.

Gróf Kun Kocsárd a mult század első felében, a nemzeti ébredés korszakában a vándor patrioták egyike, a ki társaival bejárja az erdélyi és kapcsolt megyék törvényhatóságait, izgat az absolut idegen uralom ellen, 48-ban kormánybiztos és forradalmi főispán. Azután halálra ítélik, de kegyelemből hat évi komáromi várfogsággal váltja meg életét. Haza jön s a Hunyadvármegyei Algyógyon, ősei birtokán lemészároltan s az ősi kastély udvarán egy kutba behányva találja papjával együtt az algyógyi magyarságot; mindene rom s ő egy jól-rosszúl kitatarozott zsellérlakba vonulva, innen kezdi meg birtoka helyreállítását s a Hunyadi-ak vármegyéje egyházi, közművelődési és magyarsági életének újratámasztását. Hosszú, munkás és takarékos élete alatt százezreket áldoz a Hunyadvármegyei ref. templomokra és iskolákra, papi és tanítói fizetésekre, még mielőtt a kiegyezés és az államsegély s a papi fizetések kiegészítése létrejött volna. Százezrekre menő áldozattal modern színvonalra emeli a szászvárosi ref. collegiumot, mely hálából és kegyeletből az ő nevéből neveztetik el. Részt vesz mint kezde-

GRÓF KUN KOCSÁRD SZOBRA.

ményező a hetvenes években a visszamagyarosító, ugynevezett Hunyadi-mozgalomban; az erdélyi ref. egyházkerület főgondnoka, az Emke megindulásakor annak első hangadója és tiszteleti elnöke, s elhunytakor egy székely földmives iskolára az Emkének hagyja fél millió koronára becsült algyógyi birtokát, melyet Szapolyaitól kaptak ősei, s melyet a család törzsfélszékére, a székelyföldi Osdolára való visszaemlékezéssel szánt véreinek.

Gróf Kuun Géza a szellem eszközeivel követi bátyja anyagi áldozatát; félszáz esztendőre terjedő tudományos és irodalmi munkásságával nemcsak Erdély főiri nagy tudósai, a gróf Kemények, Telekiek, Mikók stb. nyomdokába lép, nemcsak országos hírnevet szerez magának, de a külföldön is mint európai hírű tudós ragyog. A magyar őstörténelem, irodalom, vallásbölcsészet, keleti nyelvészet és néprajz terén a Kőrösi Csoma Sándor, Vámbéry stb. nyomdokain haladva, keresi az ősmagyarok nyomait, ter-

GRÓF KUUN GÉZA SZOBRA.

mékenyítőleg hat a magyar tudományos és irodalmi életre, tiszteletbeli elnöke a Magyar Tudományos Akadémiának és az Emkének, negyedszázadon át elnöke a Hunyadmegyei Történelmi és Régészeti Társulatnak, az Erdélyi Irodalmi Társaságnak, a Magyar Néprajzi Társaságnak, *negyedszázadon át buzgó főgondnoka a szászvárosi ref. Kun-collegiumnak*, főgondnoka az Erdélyi ref. egyházkerületnek, a ref. Egyházi értekezletnek, tiszteleti és választmányi tagja számos külföldi tudományos és irodalmi intézetnek, hazai és külföldi egyetemek doctora úgy, hogy sírjánál több mint 50 hazai és külföldi tudományos s irodalmi intézet gyászoló koszorúja veszi körül. Különösen a szászvárosi ref. Kun-collegium történetében bátyja anyagi áldozatkészségét ő egészítette ki a szellemi gondozás és vezetés ama példájával, mely mintaserű a magyar közművelődés élettörténetében, termékenyítő a tanárok

buzgalmára, lelkesítő az ifjúságra és útmutató a közönségre nézve.

Ezért elhatároztuk, hogy az újonnan épülő szászvárosi ref. Kun-collegium előtti téren jobb és bal felől a collegium bejáratánál a két nagy férfiú ércszobra álljon, hirdetni az ország legexponáltabb vármegyéjében a lakosságnak és az idegennek, a serdülő nemzedéknek és a jövőnek, hogy az a nemzet igazi útja, melyet ők megjelöltek s hogy ily áldozatkészség millióiból összetéve, a parányokat is hozzávéve, épül az igazán független és az igazán boldog, gazdag és szabad, mert művelt Magyarország. A két szobor költségeihez pedig a magyar társadalom áldozatkészségét kérjük, mert a társadalomnak kell megörökítenie őket, kik a nemzeti társadalomnak éltek, annak a társadalomnak, mely fájdalom, nálunk négyszáz év óta viszonyaink közt egyszersmind a nemzet is!

Az adományok bármely kis összegben is a **szászvárosi Kun-kollegium alólírott igazgatójához intézendők**, a honnan a nyugtát hálás köszönettel postafordultával elfogjuk küldeni s az adakozókat a szobor leleplezési ünnepére tisztelettel meg fogjuk hívni annak idején.

Kolozsvárt és Szászvárost 1906. május hó 1-én.

Gróf Béldi Ákos,

az Emke elnöke,

Balog József,

a szászvárosi ref. Kun-collegium főgondnoka,

Sándor József,

az Emke t. alelnök-főtítkára.

Simon Ferenc,

a szászvárosi ref. Kun-collegium igazgatója.

GYÜJTŐ-ÍV.

Sorszám	N é v	Foglalkozás	Lakhely	Adomány	
				Kor.	fill.

Megjegyzés. A gyűjtött pénzek és adományok *Simon Ferencz* ref. Kun-collegiumi igazgatóhoz *Szászvárosra* küldendők s ugyan oda küldendők vissza a gyűjtő-ívek is.

M. TUD. AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA
RAGVATÉK

Nagys.

SIMON FERENCZ

ref. Kun-collegiumi igazgató úrnak

Szászváros.